

93531 - روزا تۇتقۇچىنىڭ بۇرۇنغا دورا تېمىتىشىنىڭ ھۆكۈمى توغرىسىدا

سوئال

رامزاننىڭ كۈندۈزىدە بۇرۇنغا دورا تېمىتىشىنىڭ ھۆكۈمى قانداق بولىدۇ؟.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **«روزا تۇتمىغان ۋاقتتا بۇرۇنۇڭغا سۇ ئىلىشقا بەك ئەھمىيەت بەرگىن.»** [تىرمىزى رىۋايىتى 788-ھەدىس. بۇ ھەدىسنى شەيخ ئەلبانى سەھىھ دەپ "ئىرۋائۇل غەلىيل" ناملىق ئەسەر 935-ھەدىستە كەلتۈرگەن].

بۇ ھەدىس روزا تۇتقۇچىنىڭ بۇرۇننى ئارقىلىق كانىيغا سۇ يەتكۈزۈشنىڭ توغرا بولمايدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

مۇشۇنىڭغا ئاساسەن، دورىنى بۇرۇنغا ئاز مىقداردا، كانىيغا يەتمىگۈدەك دەرىجىدە تېمىتسا بولىدۇ، ئەمما كانىيغا يېتىپ دورىنىڭ تەمىنى تېتىپ قالسا بۇنىڭ بىلەن روزىسى بۇزۇلىدۇ، ئۇ روزىنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك بولىدۇ.

شەيخ ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "كۆزىگە ۋە قۇلىقىغا دورا تېمىتىش شۇنىڭغا ئوخشاش بولىدۇ، ئۆلچىملىرىنىڭ توغرا قارىشىدا كۆزىگە ۋە بۇرۇنغا دورا تېمىتىش بىلەن روزا بۇزۇلمايدۇ، ئەگەر كانىيدا تېمىتىش دورىنىڭ تەمىنى تاپسا، ئېھتىياتەن شۇ كۈنلۈك روزىنىڭ قازاسىنى قىلىۋېتىش كېرەك بولىدۇ لېكىن ۋاجىپ بولمايدۇ. چۈنكى كۆز بىلەن قۇلاق يېمەك-ئىچمەكنىڭ كىرىدىغان ئورنى ئەمەس، ئەمما بۇرۇنغا دورا تېمىتىش دۇرۇس بولمايدۇ، چۈنكى بۇرۇن دېگەن يېمەك-ئىچمەكنىڭ كىرىش ئورنى ھېسابلىنىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **«روزا تۇتمىغان ۋاقتتا بۇرۇنۇڭغا سۇ ئىلىشقا بەك ئەھمىيەت بەرگىن.»**

مۇشۇ ھەدىسنىڭ ۋە باشقا ھەدىسلەرنىڭ ھۆكۈمى بويىچە بۇرۇنغا سۇ ئېلىپ كانىيدا بۇنىڭ تەمىنى تاپسا، ئۇ كىشىگە شۇ كۈنلۈك روزىنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك بولىدۇ. [شەيخ ئىبنى باز پەتىۋالار توپلىمى "15-توم 260-261-بەت].

ئەشرەپ ئەبدۇلمەقسۇد توپلىغان "رامزان پەتىۋالىرى" 511-بەتتە، شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: بۇرنيغا دورا تېمىتقاندا، ئۇنىڭ تەمى ئاشقازانغا ۋە ياكى كانايغا يەتسە، بۇنىڭ بىلەن روزا بۇزۇلدى، چۈنكى لەقت ئىبنى سەبرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **«روزا تۇتمىغان ۋاقىتتا بۇرنيۇگۇسا سۇ ئىلىشقا بەك ئەھمىيەت بەرگىن».**

روزا تۇتقۇچىنىڭ ئاشقازىنىغا ياكى كانىيىغا يەتكۈدەك دەرىجىدە بۇرنيغا دورا تېمىتىشى توغرا بولمايدۇ، بۇرنيغا تېمىتقان دورا بۇ جايغا يەتمىسە بۇنىڭ بىلەن روزا بۇزۇلمايدۇ.

كۆزىگە دورا تېمىتىش، سۈرمە تارتىش ۋە قۇلىقىغا دورا تېمىتىش قاتارلىق ئىشلار روزانى بۇزمايدۇ.

شۇنىڭ ئۈچۈن مۇسۇلمان زۆرۈر بولمىغان ئەھۋال ئاستىدا تامچە دورىنى ئىشلەتمەسلىكى كېرەك، ئەگەر ئىشلىتىپ قالسا ئېھتىيات قىلىپ كانىيىغا يەتكۈزمەسلىكى لازىم، ئەمما ئۇنىڭدىن بىر نەرسىنى يۇتۇپ سالسا شۇ كۈنلۈك روزىنىڭ قازاسىنى قىلىش كېرەك بولىدۇ.

ئەگەر تامچە دورىنى ئىشلەتسە يۇتۇپ سالىدىغانلىقىنى بىلسە، ئۇ ۋاقىتتا كېسەللىكى ئىپتار قىلسا دۇرۇس بولىدىغان دەرىجىگە يەتمىسە، ئۇ دورىنى ئىشلەتمەسلىك كېرەك، ئەمما بەرداشلىق بېرەلمىسە ئۇ ۋاقىتتا ئىشلەتسە بولىدۇ. بۇ ھەقتە تېخىمۇ كۆپ مەلۇماتقا ئېرىشىش ئۈچۈن 50555- ۋە 38532- نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابىغا مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر